لێ گاڤا کورتەکەک، ژ پیێن وەکی بێژەیەکێ تێت خوەندن، ناڤەکێ خوەسەر بە، هنگێ تیپا وێ یا پێشییێ ب گردەکێ تێت نڤیساندن.

Unesco	United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organisation Rêxistina Hîndekarî, Zanyarî û Kulturî ya Neteweyên Yekbûyî
Unicef	United Nations Childern's Fund Fonda Zarokan ya Neteweyên Yekbûyî
Nato	North Atlantic Treaty Organisation Rêxistina Pakta Atlantîka Bakur

هنەک کورتەکێن دی

١٠٧) ئەڤ ژی هنەک دی کورتەکن کو تێن ب کار ئانین. نقتەیێ داینە داویا ڤان کورتەکان.

anat.	anatomî
antrop.	antropolojî
ereb.	erebî
arkeol.	arkeolojî
Astrol.	astrolojî

astron.	astronomî
bakteriyol.	bakteriyolojî
biyol.	biyolojî
bot.	botanîk
diyal.	diyalektal
dîpl.	dîplomasî
ekon.	ekonomî
elektr.	elektronîk
embriyo.	embriyolojo
em.	emerîkanî
etîm.	etîmolojî
etnogr.	etnografya
far.	farisî
farmakol.	farmakolojî
flsf.	felsefe
fonet.	fonetîk
frenol.	frenolojî
fîz.	fîzîk
fîzyol.	fîzyolojî
jogr.	jografya
jeol.	jeolojî

geom.	geometrî
gram.	gramer
hind.	hindî
îron.	îronîk
ital.	italî
jap.	japonî
kat.	katolîkî
kim.	kimyayî
lat.	latînî
ment.	mentiq
mat.	matematîk
mek.	mekanîk
metal.	metalurjî
meteor.	meteorolojî
mîner.	mîneralojî
mod.	modern
mûz.	mûzîk
mîtol.	mîtolojî
paleont.	paleontolojî
parl.	parlamenterî
ped.	pedagojî

pol.	polîtîk
psîkol.	psîkolojî
retor.	retorîk
sosyol.	sosyolojî
statîst.	statîstîk
stenogr.	stenografî
sw.	swêdî
tiyat.	tiyatro
tekn.	teknîk
telgr.	telgraf
teol.	telojî
topogr.	topografî
tirk.	tirkî
tîpogr.	tîpografî
ûnîv.	ûnîversîte
veter.	veterîner
zool.	zoolojî

III . نقتەشانی

نـقـتـه‌شـانـی

ڤالاهی

١٠٨) گاڤا کۆ مرۆڤ تەکستەکێ دنڤیسە دڤێت د نێڤبەرا هەر دو بێژەیان دە ڤالاهیەک ( ) هەبە دا مرۆڤ بکارە رەسمێ بێژەیان ژێک ڤاڤێر بکە. هەگەر ڤالاهیا نێڤبەرا دو بێژەیان گەلەک تەنگ بە، بێژە پێک ڤە دمینن و رەسمێ بێژەیان خراب دبە. هەگەر ڤالاهیا نێڤبەرا دو بێژەیان فرەهـ بە هنگێ چاڤێن مرۆڤی ل ڤالاهیێ ئاسێ دبن و مرۆڤ باخوازە خوەندنێ بدۆمینە.

مەبەست ژ «رەسمێ بێژەیێ» ئەوە کۆ ل گۆر لێکۆلینێن زانیاری مرۆڤ نە تیپان یەک ب یەک، لێ بێژەیان وەکی رەسم ناس دکە و دخوینە.

١٠٩) مرۆڤ ت ڤالاهیێ نائێخە پێشیا نقتە، نقتەپرس، نقتەبانگ، بهنۆک، نقتەجۆت و نقتەبهنۆکێ. لێ بەلێ مرۆڤ ڤالاهیێ دئێخە داویا ڤان هەمیان هەگەر کۆ بێژەیەکا نوو د پەی وان رە بێت.

شانەک

د فرانسیێ دە ڤالاهیێ دئێخن پێشیا نقتەپرس، نقتەبانگ، بهنۆک، نقتەجۆت و نقتەبهنۆکێ. هەروها فرانسی ڤالاهیێ دئێخن پێشی و پاشیا نیشاندەکێن ژێگرتنێ و کەڤانەکان. جەلادەت ئالی بەدرـ خانی ژی د «هاوارێ» دە جارنان

وەلێ کریە. ب یا من نەباشە کۆ مرۆڤ وەلێ بکە، ژ بەر هەم رەسمێ بێژەیان پێ خراب دبە، هەم ژی باش دیار نابە کا نیشاندەکێن ژێگرتنێ ب تەکستا بەری خوە ڤە یان ب یا پشتی خوە ڤە گرێدایی نە.

١١٠) گاڤا کۆ بەندک، نقتە، بهنۆکا دەهێکێ، نقتەجۆت و ئاپۆستروٚف د نێڤ بێژە، کورتەک ئان ژی رەقەمان دە بن هنگێ مرۆڤ ڤالاهیێ نائێخە پێشی و نە ژی پاشیا وان.

رۆژناماڤەناکا پرۆ_ کورد
سەکر.نەخو. (سەکرەتەرا نەخوەشخانەیێ)
ساعەت 20.30
5,50 مەترە
پیڤان 1:100 (ژ بۆ نەخشەیان)
ژ'خوە، ژ'بەر

١١١) نیشاندەکێن کۆ د جهێ بێژەیان دە تێن ب کار ئانین وەکی بێژەیان جدا تێن نڤیساندن. یانی مرۆڤ ڤالاهیێ دئێخە پێشیا نیشاندەکێن وەکی:

&, %, ‰, £, $

نیشاندەکا ° (دەرەجە) و ` (دەقیقە و فوٚت) و `` (ثانیە و توم) ب رەقەما پێشیا خوە رە بێ ڤالاهی تێن نڤیساندن و ئاوارتەیێن قاعدەیێ ژۆری نە.

١١٢) مرۆڤ ڤالاهییَ نائێخه نێڤبەرا کەڤانەک ئان ژی نیشاندەکا ژێگرتنێ و تەکستا کۆ ئەڤ نیشاندەک لێ تێن ئێک.

سەرۆکێ کۆمەلەیا نڤیسکارێن کورد ل سوێدێ (مالمیسانژ) نامەیەک ژ سەرەک وەزیرا ترکیەیێ رە شاند.

جوانان ژ جەحشکی» رە گۆتن «تو خایینی» و تف کرنێ.

١١٣) مرۆڤ ڤالاهییَ دئێخه پێشی و پاشیا خێزکا ئاخافتنێ، ژ بلی گاڤا کۆ ئەو ب مانەیا «ژ...تا» بێت ب کار ئانین.

ئەز نکارم – نەمازە نهۆ – ت سۆزان بدم.
دەری د نێڤ حەفتەیێ دە ساعەت ١٧–٨ ڤەکریە.

١١٤) هەگەر نە ژ بۆ دیارکرنا رێزێن هەلبەستان و پارانتەسا د پارانتەسێ دە بە مرۆڤ ت ڤالاهییَ نائێخه پێشی و پاشیا خێزکا خوەهر(/).

. نقته

د پاشیا کۆمەکێ دە

١١٥) مرۆڤ نقتەیێ داتینە پاشیا کۆمەکەکا ئدعاکەر. هەگەر پشتی نقتەیێ بێژەیەکا نوو بێت، دڤێت ل پشت نقتەیێ ڤالاهیەک هەبە.

شانەک

مرۆڤ نقتەیێ دانایینە پاشیا سەرنڤیسێ، هەرچەند سەرنڤیس کۆمەکەک تەمام ژی بە.

ئەحمەدێ خانی فەیلەسۆفەکێ مرۆڤپەروەرە

د ٢٧ـ ێ گولانا ١٩٩٥ـ ێ دە ل ستۆکهۆلمێ، ل سەر داخوازا کۆمەلەیا نڤیسکارێن کورد و فەدەراسیۆنا کۆمەلەیێن کوردستانێ ل سوێدێ کۆنفەرانسەک د حەقێ ئەحمەدێ خانی دە هات چێکرن. ئاخێڤەرا کۆنفەرانسێ پرۆفەسۆر جویس بلویێ ب کورتی وها گۆت:

— ئەحمەدێ خانی نە تەنێ هەلبەستڤان ژی بوو، هەروها ئەو فەیلەسۆفەکێ مرۆڤپەروەر بوو. نێرینا وی ل سەر مرۆڤان نێرینەکا فەلسەفی بوو.

— ئەحمەدێ خانی کەسێ یەکێ بوو کۆ مەم و زین ب زمان و مۆتیفێن کوردی نڤیساند. ئەحمەدێ خانیی د مەم و زینێ دە نە تەنێ بەهسا چیرۆکا دو ئەڤینداران کر، هەروها وی ب ئاوایەکێ رۆمانتیک و دراماتیک ژیانا

خەلکێن دەمێ خوە نیشان دا و هەست و خوەستێن وان تەسویر کر.

خالد، براهیم(١٩٩٥)، «ئەحمەدێ خانی فەیلەسۆفەکێ مرۆڤپەروەرە»، دیدار، هژم: ١٥

هەگەر کۆ سەرنڤیس ژ گەلەک کۆمەکان پێک بێت و کۆمەکا ددۆیێ نە ژ ڕێزا ددۆیێ دەست پێ بکە، دڤێت کۆمەکا پێشییێ ب نقتەیێ یان نیشاندەکەکا دی خەلاس ببە و هنگێ نقتەیێ دانابنە پشتی کۆمەکا پاشییێ.

ئەحمەدێ خانی خودان کتێبە. ئەو پێغەمبەرە ژی

مەلا جەمی د هەقێ مەولانا جەلالەدینێ ڕوومی و کتێبا وی مەثنەوییێ دە گۆتیە:

من چە گویم وصف آن عالیجناب

نیست پیغمبر ولی دارد کتاب

یانی: ئەز د هەقێ وی ئالیجەنابی دە چ ببێژم، نە پێغەمبەرە، لێ کتێبا وی هەیە.

ئەڤ پەسنەکی بلند و هێژایە و ب هەر ئاوایی ل بەژنا مەولانا تێت.

د هەقێ ئەحمەدێ خانی و کتێبا وی مەم و زینێ دە، ب من بە، مرۆڤ دکارە ژێ بێتر ژی ببێژە. بەلێ خانی ژی خودان کتێبە. لێ خانی پێغەمبەرە ژی. پێغەمبەرێ دیانەتا مە ئا ملی، پێغەمبەرێ ئۆلا مە ئا نژادین.

خانی د وەختەکی وەلێ دە رابوو کۆ – بەریا نهۆ ب سێ سەد و نەهـ – سالان ــ نە ل جەم مە، لێ ل ئەورۆپایێ ژی خەلک هێژ ل ملیەت و نژادێ خوە هشیار نە بووبوون و زەلامێن ژ یەک ملەتی هەڤ و دوو ژ بۆ کەتۆلیکی ئان پرۆتەستانیوشتن. د هەیامەکی وەلێ دە ئەحمەدێ خانی بیرا ملیەتا خوە، بیرا